

COMMISSION DE L'ÉCONOMIE,
DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE,
DE L'ÉDUCATION, DES
INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES
ET CULTURELLES NATIONALES,
DES CLASSES MOYENNES ET DE
L'AGRICULTURE

du

MARDI 9 NOVEMBRE 2010

Matin

COMMISSIE VOOR HET
BEDRIJFSLEVEN, HET
WETENSCHAPSBELEID, HET
ONDERWIJS, DE NATIONALE
WETENSCHAPPELIJKE EN
CULTURELE INSTELLINGEN, DE
MIDDENSTAND EN DE
LANDBOUW

van

DINSDAG 9 NOVEMBER 2010

Voormiddag

De vergadering wordt geopend om 10.16 uur en voorgezeten door de heer Kristof Calvo.
La séance est ouverte à 10.16 heures et présidée par M. Kristof Calvo.

01 Vraag van de heer Peter Logghe aan de minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen over "kredietverstrekking voor KMO's" (nr. 323)

01 Question de M. Peter Logghe au ministre pour l'Entreprise et la Simplification sur "l'accès au crédit pour les PME" (n° 323)

01.01 Peter Logghe (VB): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, er is overal sprake van herleving van de economie. Men zou zich de bedenking kunnen maken dat dan ook de kredietverstrekking opnieuw in de lift zit en dat het voor kmo's, de ruggengraat van onze economie, gemakkelijker zou moeten zijn om aan krediet te geraken. Voor een deel heeft het probleem van de kredietverstrekking ook te maken met het gebrek aan kennis bij de kmo's zelf en met de kwaliteit van een gedeelte van de kredietaanvragen. Ook voor het beleid is op dat vlak een belangrijke rol weggelegd.

Mevrouw de minister, klopt het dat men niet meteen kan spreken over een herleving van de beroepskredieten? Is er al dan niet sprake van een forse toename van toegekende kredieten ten opzichte van enkele maanden geleden?

Als wij ervan uitgaan dat in 2010 en 2011 verscheidene tienduizenden familiebedrijven aan de volgende generatie zullen worden overgelaten, kunnen wij daar logisch aan verbinden dat er dan een verhoogde nood zal zijn aan bedrijfskredieten. Nochtans – en die kwestie werd ook al enkele keren aangehaald – bestaat er nog altijd geen uniforme checklist voor kredieten voor zelfstandigen en kmo's. Verdient het geen aanbeveling om daarvan werk te maken, in uw hoedanigheid van minister van kmo's en zelfstandigen?

Vervolgens vestig ik uw aandacht op de familiale opvolgingsproblematiek die zeer belangrijk wordt in de komende jaren. In hetzelfde licht laten verscheidene bedrijfsleiders mij weten dat zij niet kunnen aanvaarden dat banken zonder motivatie van hun beslissing kredietaanvragen weigeren. Verdient het geen aanbeveling dat ook ter zake het beleid regelgevend zou optreden en de banken zou verplichten om een weigering ten minste te kaderen of te verklaren?

01.02 Minister Sabine Laruelle: Op basis van de meest recente cijfers die ik in mijn bezit heb – de bron is het KeFiK en zijn rapport over kredietverlening voor het tweede kwartaal 2010 – stellen wij vast dat na drie opeenvolgende trimesters van daling in het tweede trimester van 2010 het aantal kredietdebiteurs opnieuw in stijgende lijn is. De stijging bedraagt 0,46 %. Het gaat om 367 032 debiteurs.

Voornoemde stijging is een heel positief signaal, aangezien de voorbije drie jaar sinds het tweede trimester

van 2007 het aantal kredietdebiteuren in België met 4 % is gedaald.

Er dient eveneens te worden onderstreept dat over dezelfde periode en afhankelijk van het type onderneming het aantal debiteurs verschillend evolueert. Het aantal zelfstandige debiteurs blijft met – 13,1 % afnemen. Dat maakt min 22 918 debiteurs op drie jaar tijd. Hetzelfde geldt voor de middelgrote ondernemingen. Ter zake is er een daling van 7,9 % of 851 debiteurs. Voor de grote ondernemingen is er een daling van 8,6 % of 323 debiteurs. Anderzijds is het aantal debiteurs bij de kleine ondernemingen met 4,6 % gestegen, met name van 193 431 naar 202 269 debiteurs.

Op basis van de analyse van de twee meest recente, voorbije trimesters zal voorgaande tendens al dan niet kunnen worden bevestigd.

U kunt het rapport op de website van het KeFiK, www.cevip-kefik.be, inkijken.

Over de bankpraktijken kan ik niet veel zeggen. Het is ten eerste niet mijn bevoegdheid. Ten tweede kunnen we als regering van lopende zaken geen nieuwe maatregelen nemen. Persoonlijk vind ik het opleggen van een verplichting aan de bank misschien niet zo een goed idee.

We hebben al voor de tweedekansondernemers maatregelen genomen en de directe verantwoordelijkheid van de banken vermindert.

01.03 Peter Logghe (VB): Bedankt voor uw antwoord en het vele cijfermateriaal, mevrouw de minister.

De focus van mijn vraag lag eigenlijk vooral op de problematiek van de familiale opvolging, die de komende jaren toch wel zeer belangrijk wordt in de kmo-sector. Ik had mijn vraag eigenlijk gericht aan minister van Economie en Ondernemen Van Quickenborne. Het betrof de kwestie of u beiden toch wel aandacht hebt voor het feit dat familiale ondernemingen gediend zijn met een eenvormige checklist met punten waarop ze moeten letten bij kredietaanvragen. Nogal wat kredietaanvragen worden immers niet vlug of zelfs helemaal niet behandeld, omdat de informatie die door de kmo's wordt verschaft, soms te beperkt is of helemaal niet ter zake doet. Een eenvoudige en uniforme checklist voor de aanvraag van kredieten door kmo's zou de familiale opvolging al een stukje vooruithelpen.

01.04 Minister Sabine Laruelle: Het opstellen van zo'n checklist vormt zeker een goed idee. De federale regering heeft echter niet alle bevoegdheden. Een groot deel van de bevoegdheden bevindt zich bij de Gewesten. Dat is bijvoorbeeld het geval voor de leningen van de bedrijven. We kunnen dat echter vragen aan het KeFiK. Daarin zijn de Gewesten, de federale overheid en ook de private sector vertegenwoordigd.

Ik heb een probleem met uw voorstel, namelijk wat is eigenlijk een familiaal bedrijf? Lakshmi Mittal is bijvoorbeeld een familiaal bedrijf.

Er is in België toch een heel grote kans dat een familiaal bedrijf ook een mondiaal bedrijf is, dus een wereldwijd bedrijf. "Familiaal bedrijf" is voor mij geen goede term. Dat wil namelijk niets zeggen.

01.05 Peter Logghe (VB): Om af te sluiten, wij zullen zeker op die problematiek nog terugkomen, mevrouw de minister.

Inzake de familiale opvolgingsproblematiek heb ik het over kmo's, vennootschappen en eenmanszaken, waar de opvolging zich afspeelt binnen de familiale sfeer. Daarover gaat het. Daarop had ik eigenlijk uw aandacht willen vestigen.

Ik dank u voor uw antwoord. Ik denk dat wij zeker nog terugkomen op die problematiek.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter:** Vraag nr. 361 van de heer Coëme wordt uitgesteld.

02 Vraag van de heer Peter Logghe aan de minister van KMO's, Zelfstandigen, Landbouw en Wetenschapsbeleid over "de financiële toestand van de KMO's" (nr. 672)

02 Question de M. Peter Logghe à la ministre des PME, des Indépendants, de l'Agriculture et de la

Politique scientifique sur "la situation financière des PME" (n° 672)

02.01 **Peter Logghe** (VB): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik richt mij opnieuw tot u met een vraag over kmo's en geld.

02.02 Minister **Sabine Laruelle** : De kmo's zijn heel belangrijk. U kunt daarover nooit genoeg vragen stellen.

02.03 **Peter Logghe** (VB): Mevrouw de minister, ik zal u regelmatig citeren.

Het zesde KMO Kompas van Deloitte Fiduciaire, dat u ongetwijfeld kent, gaf een vrij verontrustend beeld van de financiële toestand van nogal wat kmo's in België. KMO Kompas licht elk jaar ongeveer 2 000 ondernemingen door. Deloitte maakte onlangs de resultaten voor 2009 bekend.

De helft van de ondernemingen leed een ernstig verlies aan kaswinst, 62 % van de kmo's zag zijn omzet voor het tweede jaar op rij dalen en bij een op drie ondernemingen lag de omzet zelfs ongeveer 30 % lager.

Desondanks geloven de bedrijfsleiders blijkbaar heel sterk in de overlevingskansen van hun bedrijven, want ze kozen er massaal voor de winsten binnen de vennootschap te reserveren en niet uit te keren.

De vraag is of de ontslagnemende regering in deze problematiek een duwtje in de rug wil of kan geven. Mijn vraag dateert van 28 oktober, maar ik had niet kunnen dromen dat uw collega, minister Vanhengel, gisteren over deze zaak zou communiceren.

Mijn vragen zijn de volgende. Bevestigt u dit verslag van de financiële toestand van de kmo's in België? Is het inderdaad zo erg? Kan het beleid op het vlak van financiering bijspringen? Wij komen hiermee nog eens op die financieringsaanvragen waarop u al gedeeltelijk hebt geantwoord.

De banken blijven wel strenge garanties eisen. Kan men de banken die vorig jaar tijdens de financiële crisis geld van de overheid hebben gekregen, niet een beetje onder druk zetten om gemakkelijker met geld over de brug te komen?

Een belangrijke vraag, zeker in het kader van de actualiteit, is of u denkt aan andere maatregelen om de financiële toestand van de kmo's wat leefbaarder te maken? Wordt overwogen om de faillissementswet te versoepelen of om de vele uitbreidingen, verlengingen en versoepelingen die u in de vorige legislatuur had gepland, aan te houden? Denkt men er bijvoorbeeld aan om de omzetvoorwaarden minder streng te maken?

Ik ben benieuwd naar uw antwoord.

02.04 Minister **Sabine Laruelle**: Ik bevestig bij deze dat ik kennis heb genomen van de studie van Deloitte waarnaar u verwijst.

De jaarrekeningen van 2009 tonen een bijzonder moeilijke situatie voor de Belgische ondernemingen in het midden van de crisis. Hoewel de gepresenteerde cijfers ernstig zijn, zijn ze geenszins verwonderlijk.

Daarnaast blijkt dat de kleinste ondernemingen en de starters – ondernemingen die minder dan vier jaar geleden werden opgericht – een slechtere balanssituatie vertonen dan de grotere en oudere ondernemingen.

Bovendien stellen we vast dat de helft van de Belgische ondernemingen zich voor de helft of meer financieren met eigen of met quasi-eigen middelen. De eigen middelen zijn van primordiaal belang, maar het is eveneens zeer belangrijk dat de ondernemingen over voldoende financiële middelen beschikken om hun goede werking te kunnen garanderen en dus toegang hebben tot bankfinanciering.

Van bij het begin van de economische en financiële crisis heb ik het Kenniscentrum voor Financiering van KMO belast met het monitoren van de toegang tot bankkrediet voor kmo's aan de hand van tweemaandelijks barometers. Het KeFiK heeft de prijsvoorwaarden, de waarborgen en de vraag naar informatie geanalyseerd waartegen het bankkrediet aan kmo's werd verleend. Die voorwaarden waren op het hoogtepunt van de crisis allermint gunstig, ondanks het feit dat we ons strikt genomen niet in een situatie van kredietcrisis bevonden. De krediettoegang was de facto zeer moeilijk. Ik verwijs naar de rapporten van het KeFiK voor uitgebreide informatie over die kwestie.

Ik maak ook gebruik van uw vraag om u mee te delen dat het KeFiK binnenkort een gedetailleerde studie zal voorstellen over de financieringswijzen van startende ondernemingen.

Om de moeilijkheden omtrent krediettoegang te verhelpen, heb ik het KeFiK sinds februari 2009 belast met een opdracht van kredietbemiddeling. Die opdracht strekt tot hulp aan ondernemingen om krediet te verkrijgen als zij daarvoor geweigerd werden.

Met een slaagpercentage van bijna 70 % is de maatregel een effectief instrument voor de bevordering van de dialoog tussen banken en ondernemingen. De maatregel werd door de OESO erkend als beste praktijk en kreeg navolging in andere landen van de Europese Unie, onder andere in Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Griekenland.

Wat uw vraag betreft over het waarborgbeleid van de bank, ben ik van mening dat het analyse- en communicatiewerk dat werd uitgevoerd door het KeFiK, de invoering van maatregelen van kredietbemiddeling en de tussenkomst van de mechanismen van waarborgfondsen op regionaal niveau hebben geleid tot het ombuigen van het gedrag waarbij men neigde naar een nulrisicobeleid met kredietweigering als gevolg. De zaken verbeteren dus, maar ik blijf attent voor de evolutie van de toestand.

Welke maatregelen kunnen eventueel worden genomen? Hoezeer ik ook nog veel ontwerpen en ideeën zou willen ontwikkelen, dat zal waarschijnlijk ook de taak van de nieuwe regering worden.

De **voorzitter**: Als die er komt.

02.05 Minister **Sabine Laruelle**: Een heel belangrijke opmerking. Ik wacht net als u.

02.06 **Peter Logghe** (VB): (...) (*Ten gevolge van een technisch mankement ontbreekt een deel van de digitale geluidsopname*).

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Ik verneem dat collega Fonck onderweg is. Wij gaan alvast over tot de vraag van collega Van der Auwera.

03 **Vraag van mevrouw Liesbeth Van der Auwera aan de minister van KMO's, Zelfstandigen, Landbouw en Wetenschapsbeleid over "de Orde van Architecten" (nr. 712)**

03 **Question de Mme Liesbeth Van der Auwera à la ministre des PME, des Indépendants, de l'Agriculture et de la Politique scientifique sur "l'Ordre des Architectes" (n° 712)**

03.01 **Liesbeth Van der Auwera** (CD&V): Mevrouw de minister, ik kom terug op het al langer aanslepende probleem van de Orde van Architecten.

Door de wet houdende diverse bepalingen van 2008 werd de naam van de taalvleugels van de Orde van Architecten gewijzigd. De Nederlandstalige afdeling van de Nationale Raad werd omgevormd tot de Vlaamse Raad van de Orde van Architecten. De Franstalige afdeling werd omgevormd tot de Franstalige en de Duitstalige Raad van de Orde van Architecten.

Een jaar eerder, in 2007, werd in de zitting van de Nationale Raad beslist om voor de vijf Nederlandstalige provinciale raden van de Orde van Architecten een feitelijke vereniging op te richten die dezelfde naam draagt. Er is de grootste verwarring binnen het architectenkorps omdat ze vaak het verschil niet kennen tussen de Vlaamse Raad, de feitelijke vereniging, en de Vlaamse Raad, zijnde de Nederlandstalige afdeling van de Nationale Raad.

Die hervorming van de Orde sleept samen met de naamsverwarring al enige tijd aan. In het voorjaar werd het begrotingsvoorstel voor de eerste maal unilateraal geweigerd, vanuit de vaststelling dat er in de begroting uitgaven werden opgenomen om de kosten te dekken van een feitelijke vereniging, de Vlaamse Raad, die vreemd is aan de Orde.

Op de Franstalige website van de Orde blijkt dat er een Chambre bruxelloise en een Chambre wallonne met

een wettelijke opdracht werd opgericht. Nog steeds volgens die website www.ordredesarchitects.be bestaan deze kamers uit verkozen mandatarissen van de Orde, door de Koning benoemde mandatarissen en vertegenwoordigers van de Waalse en Brusselse beroepsvereniging. Het budget van de Orde is sinds 2003 ook sterk gestegen.

Intussen diende onze fractie ook een wetsvoorstel in over de hervorming van de Orde.

Mevrouw de minister, wat is de stand van de hervormingsgesprekken?

Wat zijn de wettelijke opdrachten van de Chambre bruxelloise en de Chambre wallonne?

Overweegt u de naamsverandering van 24 juli 2008 ongedaan te maken om die verwarring te vermijden?

Hoeveel bedroeg het budget in 2000, in 2008 en in 2009?

Hoeveel werd er begroot voor 2010? Wat is de reden van die stijging?

03.02 Minister **Sabine Laruelle**: Wij hebben de voorbije maanden op mijn kabinet met alle betrokken actoren heel wat gesprekken aangaande een eventuele hervorming van de Orde gevoerd. Op heel wat punten werd een akkoord bereikt met de verschillende gesprekspartners. Gezien de huidige politieke context werden geen initiatieven aangaande een hervorming genomen. We moeten dat binnenkort doen.

De Chambre bruxelloise en de Chambre wallonne hebben geen wettelijke opdrachten. Op de jongste vergadering van de Nationale Raad van de Orde van Architecten werd beslist dat de verwijzing naar wettelijke opdrachten zou worden verwijderd. Dat heeft mijn regeringscommissaris mij laten weten. Ik zal erop toezien dat dat engagement wordt nageleefd.

Een meer eenvoudige oplossing om de naamsverwarring tussen Vlaamse Raad en Vlaamse Raad-feitelijke vereniging op te lossen, is dat de Vlaamse Raad-feitelijke vereniging zijn naam aanpast.

Het budget bedroeg in 2002 4 429 455 euro. In 2008 was dat 5 913 301 euro en in 2009 6 261 482 euro. Ten slotte was er in 2010 een budget van 5 692 907 euro. Wanneer men 2002 vergelijkt met 2008, 2009 en 2010, is er effectief een stijging van het budget. Wanneer men 2008 en 2009 vergelijkt met 2010, kan men spreken van een daling van het budget.

Een stijging van het budget kan in verschillende factoren haar oorsprong vinden, onder meer in de indexering van de loonkosten en in de stijging van de overige, aan de werking van de Orde gekoppelde kosten. Deze stijgende trend heeft zich in 2010 echter niet voortgezet.

Tussen 2002 en 2010 gaat het om 1 miljoen euro, de inflatie inbegrepen.

03.03 **Liesbeth Van der Auwera** (CD&V): Dat is dus een status quo.

03.04 Minister **Sabine Laruelle**: Ik ga met u akkoord. Wij moeten een beperkt budget maken. De Orde van Architecten heeft evenwel veel taken, waarvoor wij de nodige middelen moeten uittrekken.

03.05 **Liesbeth Van der Auwera** (CD&V): Mevrouw de minister, mij lijkt de Orde van Architecten een belangrijke materie te zijn. De hervorming moet dan ook worden voortgezet.

Belangrijk is dat u de voorbije maanden met de verschillende partners gesprekken hebt gevoerd.

Het enige wat ik hoop, is dat al het werk niet verloren geraakt en dat er een bepaalde continuïteit zal zijn.

Wij wachten het verdere verloop af. Ons voorstel is ingediend. Wij zullen bekijken wat een en ander zal geven, wanneer wij de komende maanden in de commissie voor het Bedrijfsleven wetsvoorstellen zullen agenderen. Misschien kunnen er aan de hand van bepaalde punten van overeenstemming die u op dat ogenblik al uit de gesprekken hebt gehaald, al stappen in de richting van een oplossing worden gezet.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Ik begrijp dat de vraag van mevrouw Fonck initieel voor deze namiddag was gepland?

03.06 **Liesbeth Van der Auwera** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, wij hebben de normale aankondiging gekregen, en de wijziging van de agenda stond ook op de website. Er werd dus medegedeeld dat de vragen naar de vergadering van deze voormiddag werden verplaatst. Zij weet dus perfect dat de vragen vandaag om 10 u 00 zouden worden gesteld, om de minister toe te laten een begrafenis bij te wonen. De vraag kan natuurlijk ook worden uitgesteld.

De **voorzitter**: Ik heb wat dat betreft niet zoveel ervaring. Het lijkt mij dus aangewezen de vraag nr. 674 van mevrouw Fonck uit te stellen.

03.07 **Sabine Laruelle**, ministre: C'est à ma demande que la réunion a été déplacée à ce matin et j'en remercie la commission.

La réunion publique de commission est levée à 10.43 heures.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 10.43 uur.